

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 75S/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6021200126
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6021200126.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd správny, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Mikulajovej (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Jany Novotnej a JUDr. Silvie Zdráhalovej Rúfusovej, v právnej veci žalobkyne: G. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H.. F. XX, XXX XX M., H. E., občianka H. E., prechodný pobyt na území SR: X. XX, XXX XX V. V., právne zastúpená: JUDr. Lucia Fabriciusová, advokátka, J. A. Komenského 18B, 974 11 Banská Bystrica, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému: Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície, Banská Bystrica, Sládkovičova 25, 974 05 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BB2-14/2021-SK zo dňa 04.01.2021, takto

rozhodol:

- I. Súd rozhodnutie žalovaného Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB2-14/2021-SK zo dňa 04. januára 2021 z r u š u j e a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi náhradu dôvodne vynaložených trov konania v úplnom rozsahu, v sume, aká bude vyčíslená v uznesení o výške trov konania vydanom po právoplatnosti tohto rozsudku, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Žalobkyňa, štátna príslušníčka H. (H.), s povolením na prechodný pobyt na území Slovenskej republiky, podľa § 53 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 404/2011 Z. z.“ alebo „Zákon o pobyte cudzincov“) podala dňa 24.07.2020 žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, na základe čoho začalo konanie podľa § 52 ods. 1 písm. a) zákona č. 404/2011 Z. z. Ministerstvo vnútra SR, Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, listom zo dňa 06.09. 2020 oznámilo dňa 14.09.2020 Oddeleniu cudzineckej polície PZ Banská Bystrica skutočnosť, že dňa 03.09.2020 bolo Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru Bratislava doručené stanovisko Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“) v rámci utajovaného režimu v súvislosti s udelením dlhodobého pobytu žalobkyne, v zmysle ktorého SIS na základe vyhodnotenia informácií, ktoré má k dispozícii vyjadrila nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu pre žalobkyňu.
2. Žalobkyňa bola listom zo dňa 25.09.2020 vyzvaná vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia a spôsobu jeho zistenia v zmysle ustanovenia § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“). Zároveň bola oboznámená, že Oddeleniu cudzineckej polície PZ Banská Bystrica bola dňa 14.09.2020 doručená informácia o stanovisku SIS obsahujúcom nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu a že z obsahu informácie SIS zo dňa 24.08.2020 vyplýva, že disponuje informáciami, ktoré odôvodňujú záver, že žiadateľka je hrozbou pre bezpečnosť štátu. Žalobkyňa sa

vyjadrila prostredníctvom právnej zástupkyne s tým, že žalobkyni nie je známe, na základe čoho má ohrozovať bezpečnosť štátu a žiadala, aby bola oboznámená s podstatou dôvodov, ktoré majú odôvodňovať podozrenie z ohrozenia bezpečnosti štátu a ku ktorým by až následne mohla realizovať svoje právo vyjadriť sa a uplatniť prípadnú obranu. S odkazom na nález Ústavného súdu SR PL.US 8/2016 zo dňa 12.12.2018 a neúčinnosť ustanovenia § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. právna zástupkyňa žalobkyne žiadala Oddelenie cudzineckej polície PZ Banská Bystrica o sprístupnenie podstatného obsahu informácií, ktoré budú podkladom rozhodnutia. Taktiež, ako advokátka, požiadala SIS listom zo dňa 09.10.2020 o jednorázové oboznámenie sa s utajovanou skutočnosťou v rozsahu potrebnom na konanie v zmysle § 35 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností.

Prvostupňové administratívne rozhodnutie

3. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica (ďalej aj len „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím: Č.p.: PPZ-HCP-BB5-2378-018/2020-PP zo dňa 26.10.2020 podľa § 52 ods. 1 písm. a) zákona č. 404/2011 Z. z. v spojení s aplikáciou § 54 ods. 2 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. zamietol žiadosť žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu, pretože existuje dôvodné podozrenie, že ako štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu. Zároveň bolo rozhodnuté že podľa § 111 ods. 1 písm. p) Zákona o pobyte cudzincov je štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bola zamietnutá žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu povinný vycestovať do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia, ak nie je oprávnený sa zdržiavať na území Slovenskej republiky z iného dôvodu.

4. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že prvostupňový orgán verejnej správy rozhodol o zamietnutí žiadosti žalobkyne vo veci udelenia dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky na základe skutočností zistených v konaní, ktoré odôvodňovali záver o naplnení zákonného dôvodu na zamietnutie žiadosti v zmysle § 52 ods. 1 písm. a) v spojení s § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov. Išlo o oznámenie skutočnosti doručené prvostupňovému orgánu dňa 14.09.2020 zo strany Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Prezídia Policajného zboru, Bratislava, listom zo dňa 06.09.2020, že dňa 03.09.2020 bolo Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Prezídia PZ Bratislava doručené stanovisko Slovenskej informačnej služby v rámci utajovaného režimu v súvislosti s udelením dlhodobého pobytu žalobkyne, v zmysle ktorého SIS na základe vyhodnotenia informácií, ktoré má k dispozícii vyjadrila nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu pre žalobkyňu.

5. Proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podala žalobkyňa odvolanie. V odvolaní namietala, že konanie, ktoré predchádzalo vydaniu odvolaním napadnutého rozhodnutia trpí procesnými vadami, pretože jej nebolo umožnené oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia, čo považovala za porušenie jej práva vyjadriť sa k všetkým dôkazom a práva na riadne zistenie skutkového stavu, na základe čoho považovala výzvu prvostupňového správneho orgánu za formalistickú, bez potreby dosiahnuť materiálnu pravdu. Namietala, že nebola rešpektovaná súdna prax, v zmysle ktorej písomnosť, ktorej pôvodcom je SIS, nemožno bezvýhradne akceptovať, je potrebné ju podrobiť prieskumu a je porušením rovnosti zbraní, keď správny orgán neoboznami účastníka konania aspoň s podstatným obsahom informácie uvedenej v takejto písomnosti. Prílohou odvolania bola odpoveď SIS zo dňa 29.10.2020 adresovaná splnomocnenej osobe žalobkyne, v ktorej riaditeľ SIS uviedol, že neudeluje súhlas na jednorázové oboznámenie sa s utajovanou skutočnosťou.

Druhostupňové administratívne rozhodnutie

6. Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, ako odvolací orgán (ďalej aj len „žalovaný“) rozhodnutím Č.p.: PPZ-HCP-BB2-14/2021-SK zo dňa 04.01.2021 odvolanie žalobkyne v plnom rozsahu zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil.

7. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný poukázal na relevantnú právnu úpravu, na základe ktorej posudzoval žiadosť žalobkyne. Uviedol, že z ustanovenia § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov vyplýva, že SIS sa vyjadruje ku všetkým druhom prechodného pobytu a trvalého pobytu. Konštatoval, že prvostupňový orgán verejnej správy pri svojom rozhodovaní postupoval v súlade so Zákonom o pobyte cudzincov, ako aj s ostatnými právnymi normami platnými na území SR a nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali právny nárok žalobkyne na zrušenie napadnutého rozhodnutia.

8. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že prvostupňový orgán nepostupoval v súlade so Správnym poriadkom a Zákonom o pobyte cudzincov, nakoľko svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a za dostačujúcu považoval informáciu poskytnutú od SIS, ktorú bez výhrady akceptoval bez toho, aby bolo umožnené žalobkyňi realizovať právo vyjadriť sa k podstatnému obsahu dôvodov, žalovaný uviedol, že rozhodnutie o zamietnutí žiadosti vychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, keď dokazovanie zo strany prvostupňového orgánu bolo vykonané v dostatočnom rozsahu. Prvostupňový orgán postupoval podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku. Na základe zisteného skutkového stavu bol povinný prvostupňový správny orgán postupovať striktne v súlade so zákonmi SR, ktoré mu presne ukladajú povinnosť ako postupovať v preukázaných prípadoch, teda nemal inú možnosť, ako vydať napadnuté rozhodnutie. Dôvodom na tento zákonný postup bolo to, že v konaní vyvstali také skutočnosti, ktoré prvostupňový správny orgán nemohol ignorovať. Jednalo sa o písomnosť Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru č. EPZ- HCP-OCP1-2020/049699-002 „Stanovisko v súvislosti s udelením dlhodobého pobytu“, v ktorom bolo uvedené, že dňa 03.09.2020 bolo úradu doručené stanovisko SIS v rámci utajovaného režimu, v ktorom SIS na základe vyhodnotenia informácií, ktoré má k dispozícii, vyjadrila nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu pre žalobkyňu. Následným oboznámením oprávneného zamestnanca prvostupňového správneho orgánu s touto písomnosťou SIS, bol bližšie špecifikovaný dôvod, že účastníčka konania je hrozbou pre bezpečnosť štátu.

9. Žalovaný upriamil pozornosť na to, že SIS je v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe štátnym orgánom SR, ktorý plní úlohy vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku, bezpečnosti štátu a ochrany zahranično-politických a hospodárskych záujmov štátu v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 Zákona o SIS, SIS v rozsahu svojej pôsobnosti získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie o činnosti smerujúcej proti bezpečnosti Slovenskej republiky. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že poskytnuté informácie zo strany SIS v znení, že je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu postačovalo ako rozhodujúci podklad na to, že bol naplnený zákonný dôvod na zamietnutie žiadosti žalobkyne o udelenie dlhodobého pobytu. Zákon o pobyte cudzincov explicitne neustanovuje povinnosť SIS, aby súčasťou stanoviska poskytovaného v zmysle § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov bolo odôvodnenie nesúhlasného stanoviska.

10. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že písomnosti s určitým stupňom utajenia môže odtajniť, resp. sprístupniť len ten, kto takúto písomnosť vytvoril, resp. súd a aj to až po splnení všetkých zákonných podmienok. Konštatoval, že zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu bude vždy predstavovať určitý zásah do súkromného a rodinného života štátneho príslušníka tretej krajiny, avšak toto právo rešpektovania súkromného a rodinného života nie je právom absolútnym a na základe opodstatnených skutočností je možné do tohto práva zasiahnuť a obmedziť ho, čo pripúšťa aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V danom prípade bolo nevyhnutné uprednostniť záujem verejný na tom základe, že spravodajská služba disponuje informáciami, ktoré odôvodnili záver ohrozenia bezpečnosti štátu a je nevyhnutné týmto informáciám dôverovať, pretože SIS získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie, ktoré smerujú proti bezpečnosti Slovenskej republiky.

Žaloba, žalobné body a argumentácia žalobcu

11. V zákonom stanovenej lehote podala žalobkyňa na tunajšom správnom súde všeobecnú správnu žalobu, ktorou napadla rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, ktoré navrhla zrušiť z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), e), g) SSP a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

12. Žalobkyňa tvrdila, že bola ukrátená na svojich právach, pretože napadnuté rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nezákonné, pretože boli vydané na základe neúplne zisteného skutkového stavu a následne nesprávne právne posúdeného, pred vydaním ktorého došlo k podstatnému porušeniu jej práva vyjadriť sa k dôkazom, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie.

13. Žalobkyňa namietala, že zo strany orgánu verejnej správy nebola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k rozhodujúcemu dôkazu, na ktorom založili svoje rozhodnutia, pretože jej neposkytli aspoň základný obsah informácie (pri zohľadnení charakteru utajovanej skutočnosti), na základe ktorej by mohla byť považovaná za ohrozenie bezpečnosti pre Slovenskú republiku. Zo široko definovaného ohrozenia bezpečnosti štátu v zmysle ustanovenia § 2 Zákona o pobyte cudzincov nie je schopná zaujať relevantnú obranu preukazujúcu, že nie je nebezpečná pre spoločnosť. Výzvu správneho

orgánu podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku, aby sa vyjadrila k nesúhlasu SIS k udeleniu dlhodobého pobytu označila za formálnu, bez potreby dosiahnuť materiálnu pravdu. Tvrdila, že postupom žalovaného jej bolo znemožnené akýmkoľvek spôsobom informáciu zo strany SIS vyvrátiť alebo jej oponovať. A to napriek tomu, že poukázala na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžak/1/2016 zo dňa 30.04.2019, v ktorom Najvyšší súd konštatoval, že „vzhľadom na utajované skutočnosti nemusia správne orgány oboznamovať žalobcu presne akým spôsobom získali tieto skutočnosti, ale samotný primeraný obsah stanoviska, ktorý tvorí podklad rozhodnutia správneho orgánu o neudelení tolerovaného pobytu, musí byť žalobcovi prístupný v takej miere, aby umožnil žalobcovi reagovať na závery“. Podľa žalobkyne samotné odkázanie na obsah informácií, ktorý nijakým spôsobom nešpecifikuje a ktorých existenciu nijakým spôsobom nepreukazuje ani neverifikuje, nezodpovedá požiadavke riadneho zistenia skutočného stavu, ani požiadavke dostatočného odôvodnenia rozhodnutia.

14. Tým, že žalovaný pri rozhodovaní vo veci vychádzal len z nesúhlasného stanoviska bezpečnostného orgánu SR, ktorým je SIS, svoje rozhodnutie de facto preniesol na SIS. Nie je zrejmé, či samotný žalovaný prostredníctvom na to oprávnenej osoby sa vôbec oboznámil s obsahom stanoviska SIS, či vyhodnocoval utajovanú skutočnosť ako informáciu zakladajúcu dôvodné podozrenie, že žalobkyňa ohrozí bezpečnosť štátu.

15. Žalobkyňa tvrdila, že napadnuté rozhodnutia založené len na negatívnom stanovisku SIS, ktoré bolo žalovaným a prvostupňovým orgánom verejnej správy bezvýhradne akceptované bez toho, aby mala možnosť realizovať svoje právo vyjadriť sa k podstatnému obsahu dôvodov, ktoré majú odôvodňovať podozrenie z ohrozenia bezpečnostného štátu, sú v rozpore s § 33 ods. 2 Správneho poriadku. V napadnutých rozhodnutiach, v odôvodnení absentuje hodnotenie tohto dôkazu podľa správnej úvahy, čo je v rozpore s ustanovením § 34 ods. 5 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Poukázala na závery nálezov Ústavného súdu SR č. PL ÚS 15/03 a PL ÚS 8/2016, z ktorých vyplýva, že v súvislosti s ochranou utajovaných skutočností môžu príslušné orgány verejnej moci zvoliť postupy a vykonať úkony, ktorých preskúmateľnosť bude obmedzená v záujme dosiahnutia cieľa sledovaného zákonom, a to bezpečnosti štátu, avšak obmedzenie tejto preskúmateľnosti nesmie viesť k tomu, aby sa dotknutá osoba nedozvedela aspoň základné informácie o tom, prečo predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku.

16. Podľa žalobkyne žalovaný a prvostupňový orgán vôbec nerešpektoval aplikáciu ustanovenia § 54 ods. 3 Zákona o pobyte cudzincov, keď rozhodol v rozpore s týmto ustanovením, ako aj v rozpore s článkom 6 bodu 1 a článku 10 bodu 1 Smernice Rady 2003/109/ES zo dňa 25.11.2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom, ktorú právnu úpravu nezohľadnil a rozhodnutie v tejto časti nedostatočne odôvodnil, skutkový stav nesprávne zistil, čím zasiahol do jej súkromného a rodinného života. Uviedla, že na Slovensku sa oprávnene nepretržite zdržiava od 23.07.2015, odkedy má udelený prechodný pobyt na účel podnikania. Nie si je vedomá akéhokoľvek protispoločenského konania, či správania, vedome sa nestretáva a ani neudržiava kontakty s osobami, ktoré by mohli byť hrozbou pre Slovenskú republiku. Nevedie sa voči nej žiadne konanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu, či priestupku. Vedie usporiadaný život. Na adrese X. XX v V. V.ije dlhodobo v nájomnom byte spolu s matkou, ktorá má XX rokov a ktorá je odkázaná na jej starostlivosť a opateru. Na Slovensku žije s ňou už 5 rokov, je s daným prostredím vžitá a vzhľadom na jej vek by zmena prostredia, či sociálnych väzieb nemala na ňu dobrý vplyv. Dcéra R. F.ije tiež v V. V., v byte, ktorý kúpili a financovali cez hypotekárny úver. Nie je záťažou pre sociálny systém SR, pretože s dcérou dlhodobo prostredníctvom obchodnej spoločnosti MULTISTUDY s.r.o. vykonáva podnikateľskú činnosť s kladnými výsledkami. Spoločnosť za rok 2019 odviedla daň z príjmov vo výške X.XXX,XX. Eur a v predchádzajúcom roku vo výške X.XXX,XX. Eur. V rámci podnikateľských aktivít sa ich činnosť zameriava na pomoc štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí žiadajú príslušný štátny orgán o prechodný pobyt na území SR na účel podnikania. Popri podnikaní sa venuje aj charitatívnej činnosti v oblasti útulkov pre zvieratá. Na Slovensku si vytvorila obchodné, ale aj pevné priateľské väzby so Slovákmi, ako aj s ľuďmi s domovskej krajiny, ktorým poskytuje poradenstvo.

17. Napadnuté rozhodnutia žalovaného a prvostupňového orgánu ako celok neobsahujú konkrétne skutočnosti, ktoré by zakladali odôvodnený záver o tom, že je hrozbou pre štát, preto nie sú rozhodnutiami zákonnými, keďže trpia vadou arbitrárnosti a nedostatočného odôvodnenia. Postupom orgánu verejnej správy v konaní jej nebolo umožnené uplatniť všetky práva, ktoré jej priznáva Správny

poriadok, a to právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a právo na úplné zistenie skutkového stavu, čo malo následne vplyv na nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

18. Žalobkyňa v žalobe poukázala na rozhodovaciu prax súdov, a to rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/123/2019 zo dňa 30.01.2020, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5S/157/2015 zo dňa 12.12.2019, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžak/8/2017 zo dňa 30.04.2019 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžak/1/2016 zo dňa 30.04.2019 a tvrdila, že správne orgány nerešpektovali jednotnú súdnu prax, keď súdy v rámci súdneho prieskumu správnych rozhodnutí žalovaného konštatovali, že písomnosť, ktorej pôvodcom je SIS, nemožno bezvýhradne akceptovať, ale je potrebné ju podrobiť prieskumu a je porušením rovnosti zbraní, keď správny orgán neoboznámí účastníka aspoň s podstatným obsahom informácie obsiahnutej v negatívnom stanovisku SIS. Poukázala tiež na judikatúru Súdneho dvora EÚ (napr. rozsudok v spojených veciach C-372/09 a C-373/10), ktorá tiež potvrdzuje správnosť názoru, že osoba, ktorá je preverovaná bezpečnostnými orgánmi, má právo poznať aspoň základný obsah informácií, pre ktoré je považovaná za riziková pre bezpečnosť štátu a jeho obyvateľov.

Vyjadrenie žalovaného k žalobe

19. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe trval na zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia a žalobu ako nedôvodnú navrhol zamietnuť podľa § 190 SSP. Žiadne zo žalobných bodov nepovažoval za relevantné privodiť zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia. Uviedol, že ustanovenie § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov ukladá policajnému útvaru zákonnú povinnosť zamietnuť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu z taxatívne vymedzených dôvodov. Podľa tohto ustanovenia policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Ide o kogentné ustanovenie neprípúšťajúce odchylenie sa od jeho vymedzenia v zákone, t. j. striktno prikazuje policajnému útvaru zamietnuť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu na území SR, ak nastanú zákonné dôvody, v ktorých „postačuje“ existencia dôvodného podozrenia z ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku. Žalovaný postupoval v zmysle ustanovenia § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov, v zmysle ktorého si príslušný policajný útvar na posúdenie žiadosti vyžiadal stanovisko Slovenskej informačnej služby. Z konania prvostupňového správneho orgánu vyplýva, že dôvodom vydania napadnutého rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu na území SR pre žalobkyňu, je v rámci utajovaného režimu nesúhlasné stanovisko SIS vo vzťahu k osobe žalobkyne. Konštatoval, že prvostupňový orgán postupoval v súlade s § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov.

20. K námietke žalobkyne, že z napadnutých rozhodnutí nevyplýva záver, či informácie obsiahnuté v utajovanej písomnosti svedčia o dôvodnom podozrení vo vzťahu k ohrozeniu bezpečnosti štátu žalovaný uviedol, že prvostupňový orgán postupoval v súlade s § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov, keď s prihliadnutím na ustanovenie § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov bol povinný postupovať tak, že žiadosť zamietne, ak stanovisko SIS obsahuje nesúhlas s udelením žiadaného pobytu. Z dôvodu, že sprístupnenie utajovanej písomnosti nespadá do kompetencie žalovaného, žalovaný nevzhliadol dôvod na skúmanie miery ohrozenia bezpečnosti štátu a s postupom prvostupňového orgánu verejnej správy sa v celom rozsahu stotožnil.

21. K námietke ohľadom porušenia ustanovenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku žalovaný uviedol, že prvostupňový orgán verejnej správy postupoval v konaní v úzkej súčinnosti so žalobkyňou a dal jej možnosť, aby svoje práva a záujmy mohla účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť právo navrhovať dôkazy. Nesúhlasil s tvrdením, že žalobkyňa nemohla účinne brániť svoje práva, s čím sa žalovaný vysporiadal v odôvodnení žalobou napadnutého rozhodnutia, v ktorom uviedol, že prvostupňový orgán stanovisko SIS získal zákonným spôsobom, postupom podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov. Žalovaný zdôraznil, že prvostupňový orgán nemal inú možnosť, ako postupovať v súlade so Zákonom o pobyte cudzincov a zároveň so zákonom o ochrane utajovaných skutočností. V prípade žalobkyne bola jednoznačne preukázaná prekážka na udelenie dlhodobého pobytu v podobe existencie dôvodného podozrenia, že štátny príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov, vyjadrená v doručenej informácii poskytnutej SIS.

22. K poukázaniu žalobkyne na jednotlivé rozsudky súdov Slovenskej republiky žalovaný uviedol, že tieto nespochybňuje, avšak nebude sa k nim vyjadrovať, nakoľko každý z uvedených prípadov je sám o sebe špecifický, nehovoriac o tom, že predmetné rozsudky boli vydané v čase, keď platili iné ustanovenia Zákona o pobyte cudzincov, po mnohých novelizáciách tohto zákona došlo k zásadným zmenám aj v ustanoveniach, ktoré sa týkajú prejednávanej veci žalobkyne.

23. K tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný postupoval v rozpore s článkom 6 a článkom 10 Smernice Rady 2003/109/ES z 25.11.2003 žalovaný uviedol, že článok 6 Smernice s týmto konkrétnym konaním nesúvisí a článok 10 Smernice pojednávajúci o odôvodneniach rozhodnutí bol uplatnený, nakoľko napadnuté rozhodnutie bolo odôvodnené v dostatočnom rozsahu so správnou aplikáciou a vysvetlením jednotlivých ustanovení Zákona o pobyte cudzincov, s dôrazom na to, že táto Smernica je implementovaná do Zákona o pobyte cudzincov, ktorým je žalovaný, tak aj prvostupňový orgán verejnej správy viazaný.

24. Pokiaľ žalobkyňa uvádza, že s bezvýhradným akceptovaním stanoviska SIS došlo k porušeniu rovnosti zbraní, keď nebola oboznámená aspoň s podstatným obsahom informácie v negatívnom stanovisku SIS žalovaný uviedol, že žalobkyňa zastáva mylný názor, nakoľko prvostupňový správny orgán, aj žalovaný s utajovanou písomnosťou v konaní nedisponovali, ako aj to, že utajovaná písomnosť netvorí súčasť administratívnych spisov. Prvostupňový orgán, aj žalovaný disponoval iba stanoviskom Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, v ktorom sa uvádza, že SIS o svojom stanovisku v rámci utajovaného režimu vyjadrila nesúhlas s udelením žiadanejho pobytu pre žalobkyňu. Stanovisko SIS a v ňom uvedené skutočnosti podliehajú zákonu o ochrane utajovaných skutočností a s utajovanou písomnosťou sa môže oboznámiť jedine oprávnená osoba a žiadna iná. Preto sa nejedná o konanie, v ktorom by bola rovnosť účastníkov konania porušená.

Replika žalobcu

25. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného k žalobe uviedla, že žalovaný na jednej strane konštatoval, že napadnuté rozhodnutie posúdil samostatne a nezávisle na zisteniach prvostupňového orgánu, dôkazy hodnotil podľa vlastnej úvahy, avšak toto je rozporné s následným tvrdením, keď uviedol, že nevzhliadol dôvod na skúmanie miery ohrozenia bezpečnosti štátu. Uvedené potvrdzuje, že oprávnená osoba žalovaného ako odvolacieho orgánu sa neoboznámila s obsahom utajovanej skutočnosti, z ktorého dôvodu žalovaný ani nemohol hodnotiť tento dôkaz ako spôsobilý na preukázanie, že podozrenie, že žalobkyňa ohrozuje bezpečnosť štátu, je dôvodné. K tvrdeniu žalovaného, že ustanovenie § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov je ustanovením kogentným, nepripúšťa odchýlenie sa od jeho vymedzenia v zákone, t. j. striktno prikazuje policajnému útvaru zamietnuť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu na území SR, ak nastanú zákonné dôvody, v ktorých „postačuje“ existencia dôvodného podozrenia z ohrozenia bezpečnosti štátu, a teda v prípade nesúhlasného stanoviska SIS ukladá predmetné ustanovenie povinnosť a nie možnosť žiadosť zamietnuť, žalobkyňa uviedla, že žalovaný nezohľadnil a neaplikoval ustanovenie § 54 ods. 3 Zákona o pobyte cudzincov, keď neposúdil mieru ohrozenia bezpečnosti štátu, čo je však policajný útvar povinný posúdiť vždy. Žalovaný, aj prvostupňový orgán verejnej správy mal informácie, ktoré získal od SIS ako podklad svojho rozhodnutia podrobiť hodnoteniam a úvahám a mieru ohrozenia vyplývajúcu z nebezpečenstva vyhodnotiť v súlade s § 34 ods. 5 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku, vrátane poskytnutia žalobkyňi základného obsahu informácie, ku ktorému by sa mohla vyjadriť a zaujať relevantnú obranu.

26. Poukázala na závery rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S/186/2019 zo dňa 27.05.2020 k riešeniu stretu právnych úprav, a to Správneho poriadku, ktorého ustanovenia sa vzťahujú na administratívne konanie prebiehajúce podľa Zákona o pobyte cudzincov a Zákona o ochrane utajovaných skutočností, ktorý upravuje režim informácií, ktoré boli použité v administratívnom konaní ako podklad rozhodnutia (teda ako dôkaz), keď pri ich strete je potrebné posúdiť a vykladať tieto právne predpisy v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z Ústavy SR, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj v zmysle Charty základných práv EÚ a prihliadnuť na závery nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 8/2016 z 12.12.2018, ktorým bola vyslovená protiústavnosť takej právnej úpravy, ktorá nesprístupnila účastníkom konania vo veciach týkajúcich sa pobytu žiadne informácie, pokiaľ išlo o bezpečnosť štátu a pokiaľ boli tieto informácie obsahom takej písomnosti, ktorá podliehala špeciálnemu režimu utajenia.

Posúdenie opodstatnenosti žaloby - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

27. Správny súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. Účastníci konania nežiadali na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a ani správny súd nezistil žiaden z dôvodov pre nariadenie pojednávania v zmysle § 107 ods. 1 SSP, preto rozsudok verejne vyhlásil podľa § 107 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 4 SSP dňa 09.02.2022. Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu dňa 01.02.2022.

28. Správny súd po preskúmaní zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia, ako aj postupu v administratívnom konaní žalovaného orgánu verejnej správy, vrátane prvostupňového, viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby v zmysle § 134 ods. 1, 2 SSP, dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, preto zrušil žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP, a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie v zmysle § 191 ods. 4 SSP.

Relevantná právna úprava

29. Podľa § 2 ods. 1 písm. l zákona č. 404/2011 Z. z.; na účely tohto zákona sa rozumie ohrozením bezpečnosti štátu konanie osoby, ktorým ohrozuje demokratický poriadok, zvrchovanosť, územnú celistvosť alebo nedotknuteľnosť hraníc štátu, alebo konanie osoby, ktorým porušuje základné práva a slobody, ktorými sú chránené životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie.

30. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z.; cudzincom je každý, kto nie je štátnym občanom Slovenskej republiky.

31. Podľa § 42 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z.; trvalý pobyt je

a) trvalý pobyt na päť rokov,

b) trvalý pobyt na neobmedzený čas,

c) pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny s priznaným postavením osoby s dlhodobým pobytom Európskej únie (ďalej len "dlhodobý pobyt").

32. Podľa § 51 zákona č. 404/2011 Z. z.; dlhodobý pobyt sa udeľuje na neobmedzený čas.

33. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z.; policajný útvar udeľí dlhodobý pobyt, ak nie sú dôvody na zamietnutie žiadosti podľa § 54 ods. 2, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny,

a) ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava oprávnene a nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti,

b) ktorému zanikol dlhodobý pobyt podľa § 55 písm. e) alebo § 56 písm. b), c) alebo písm. d), alebo

c) ktorý má päť rokov oprávnený, nepretržitý pobyt na území členských štátov ako držiteľ modrej karty a zdržiava sa na území Slovenskej republiky ako držiteľ modrej karty najmenej dva roky bezprostredne pred podaním žiadosti.

34. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z.; žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu podáva štátny príslušník tretej krajiny osobne na úradnom tlačíve na policajnom útvare; za štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý pre bezvládnosť nemôže osobne podať žiadosť, môže podať žiadosť jeho rodinný príslušník. Policajný útvar vydá žiadateľovi v deň podania žiadosti potvrdenie o jej prijatí.

35. Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z.; Policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak

a) štátny príslušník tretej krajiny nespĺňa podmienky na udelenie dlhodobého pobytu,

b) je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok,

c) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny bol odňatý azyl z dôvodov podľa osobitného predpisu, 68a) alebo

d) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nebola predĺžená doplnková ochrana alebo mu bola doplnková ochrana zrušená z dôvodov podľa osobitného predpisu. 68b)

36. Podľa § 54 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z.; Policajný útvar, ktorý postupuje podľa odseku 2 písm.

b), posúdi mieru ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku vyplývajúcu z trestného činu spáchaného štátnym príslušníkom tretej krajiny a z jeho závažnosti alebo vyplývajúcu z nebezpečenstva

hroziaceho od štátneho príslušníka tretej krajiny a zohľadní dĺžku pobytu a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.

37. Podľa § 125 ods. 6 zákona č. 404/2011 Z. z.; policajný útvar si na posúdenie žiadosti o udelenie prechodného pobytu a žiadosti o udelenie trvalého pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny staršieho ako 14 rokov vyžiada stanovisko Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, ktorí pri nesúhlase s udelením pobytu zašlú nesúhlasné stanovisko policajnému útvaru do pätnástich dní od doručenia žiadosti o stanovisko. Slovenská informačná služba a Vojenské spravodajstvo v stanovisku podľa predchádzajúcej vety prihládajú na záujmy štátu v rozsahu svojej pôsobnosti.

38. Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z.; ak nie je v tomto zákone alebo osobitnom predpise 13) ustanovené inak, vzťahuje sa na konanie podľa tohto zákona všeobecný predpis o správnom konaní. Právne úkony vykonávané orgánom verejnej moci, fyzickou osobou a právnickou osobou v konaní podľa tohto zákona sa vykonávajú výlučne v listinnej podobe, ak v § 33 ods. 9, § 48 ods. 3, § 113 písm. c), § 115 ods. 1 a 10 a § 125 ods. 10 nie je ustanovené inak.

39. Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. v znení platnom a účinnom do 06.03.2019; policajný útvar uvedie v odôvodnení rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, ak ide o rozhodnutie

- a) o zamietnutí žiadosti o udelenie prechodného pobytu podľa § 33 ods. 6 písm. b), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu,
- b) o zrušení prechodného pobytu podľa § 36 ods. 1 písm. b), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu,
- c) o zamietnutí žiadosti o vydanie modrej karty podľa § 39 ods. 1 písm. c), ak je štátny príslušník tretej krajiny hrozbou pre bezpečnosť štátu,
- d) o zamietnutí žiadosti o obnovenie modrej karty alebo o odňatí modrej karty podľa § 41 ods. 1 písm. d), ak je držiteľ modrej karty hrozbou pre bezpečnosť štátu,
- e) o zamietnutí žiadosti o udelenie trvalého pobytu podľa § 48 ods. 2 písm. b), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu,
- f) o zrušení trvalého pobytu podľa § 50 ods. 1 písm. a), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu,
- g) o zamietnutí žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu,
- h) o zrušení tolerovaného pobytu podľa § 61 ods. 1 písm. b), ak štátny príslušník tretej krajiny ohrozuje bezpečnosť štátu,
- i) o administratívnom vyhostení podľa § 82 ods. 2 písm. a), ak štátny príslušník tretej krajiny predstavuje vážnu hrozbu pre bezpečnosť štátu, alebo podľa § 82 ods. 2 písm. b), ak štátny príslušník tretej krajiny ohrozuje bezpečnosť štátu .

40. Podľa článku 6 bodu 1. Smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Verejný poriadok a bezpečnosť štátu); Členské štáty môžu odmietnuť priznať postavenie osoby s dlhodobým pobytom z dôvodu verejného poriadku alebo bezpečnosti štátu. Pri prijímaní príslušného rozhodnutia členský štát posúdi závažnosť alebo druh trestného činu proti verejnému poriadku, alebo bezpečnosti štátu, alebo nebezpečenstvo, ktoré hrozí od príslušnej osoby, pričom sa primerane zohľadňuje dĺžka pobytu a existencia spojenia s krajinou pôvodu.

41. Podľa článku 10 bodu 1. a bodu 2. Smernice Rady 2003/109/ES (Procesné záruky);

1. Každé rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o postavenie osoby s dlhodobým pobytom alebo odňatie tohto postavenia musí byť odôvodnené. Každé takéto rozhodnutie sa oznámi dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny v súlade s úradným postupom podľa vnútroštátnych právnych predpisov. Oznámenie obsahuje poučenie o opravných prostriedkoch a lehotách na ich uplatnenie.

2. Ak je odmietnutá žiadosť o postavenie osoby s dlhodobým pobytom, alebo je toto postavenie odňaté, alebo došlo k jeho strate, alebo nie je obnovené povolenie na pobyt, dotknutá osoba má právo vzniesť právnu námietku v dotknutom členskom štáte.

42. Podľa bodu (10) úvodnej časti Smernice Rady 2003/109/ES sa vypracuje súhrn pravidiel postupu na posudzovanie žiadosti o povolenie na dlhodobý pobyt. Tieto postupy by mali byť efektívne

a kontrolovateľné, s ohľadom na bežnú pracovnú záťaž správy členských štátov, mali by byť aj transparentné a spravodlivé, aby sa tým, ktorých sa to týka, ponúkla primeraná právna istota. Nemali by sa vytvárať prostriedky pre bránenie výkonu práva na pobyt.

43. Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR; kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

44. Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR; každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

45. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

46. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

47. Podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

48. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku; správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

49. Podľa § 3 ods. 5 prvá veta Správneho poriadku; rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

50. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku;

51. Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku; správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

52. Podľa § 34 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a 6 Správneho poriadku; (1) Na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. (2) Dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka. (3) Účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe. (4) Vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu. (5) Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. (6) Skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z úradnej činnosti netreba dokazovať.

53. Podľa § 46 Správneho poriadku; rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

54. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku; v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

55. Podľa § 60a Správneho poriadku; ustanovenia prvej až tretej časti sa primerane vzťahujú aj na konanie o odvolaní.

56. Podľa § 1 ods. 1 a 2 Zákona o SIS; (1) Zriaďuje sa Slovenská informačná služba (ďalej len "informačná služba"). Informačná služba je všeobecnou bezpečnostnou a spravodajskou službou Slovenskej republiky. (2) Informačná služba je štátnym orgánom Slovenskej republiky, ktorý plní úlohy vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku, bezpečnosti štátu a ochrany zahraničnopolitických a hospodárskych záujmov štátu v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. Vo svojej činnosti sa spravuje ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

57. Podľa § 2 písm. a) a b) Zákona o ochrane utajovaných skutočností; na účely tohto zákona je a) utajovanou skutočnosťou informácia alebo vec určená pôvodcom utajovanej skutočnosti, ktorú vzhľadom na záujem Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, neoprávneným rozmnožením, zničením, stratou alebo odcudzením (ďalej len "neoprávnená manipulácia") a ktorá môže vzniknúť len v oblastiach, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky svojím nariadením,

b) informáciou

1. obsah písomnosti, nákresu, výkresu, mapy, fotografie, grafu alebo iného záznamu,

2. obsah ústneho vyjadrenia,

3. obsah elektrického, elektromagnetického, elektronického alebo iného fyzikálneho transportného média.

58. Podľa § 6 ods. 1 Zákona o ochrane utajovaných skutočností; utajovaná skutočnosť musí byť chránená pred nepovolanou osobou a cudzou mocou spôsobom ustanoveným v tomto zákone, v predpisoch vydaných na jeho vykonanie a v ďalších osobitných predpisoch.

59. Podľa § 35 ods. 2, 3 a 4 Zákona o ochrane utajovaných skutočností;

(2) S utajovanými skutočnosťami sa môže v rozsahu nevyhnutne potrebnom na jej využitie, bez splnenia podmienok podľa § 10, oboznámiť aj obvinený, jeho obhajca a ďalšie osoby podľa osobitného zákona, ohrozený svedok a chránený svedok, osoba konajúca v prospech orgánov podľa osobitných predpisov, osoba na základe dohody podľa osobitného predpisu a agent po podpísaní vyhlásenia o mlčanlivosti a poučení o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností a možných dôsledkoch ich porušenia. Poučenie tejto osoby vykoná ten, kto ju bude oboznamovať s utajovanými skutočnosťami, o čom vyhotoví písomný záznam.

(3) Za oprávnenú osobu sa považuje aj osoba, ktorá sa v konaní pred štátnym orgánom, na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí, jednorazovo oboznámi s utajovanými skutočnosťami v rozsahu potrebnom na konanie, a to advokát, notár, znalec, tlmočník, súdny exekútor alebo starosta obce po podpísaní vyhlásenia o mlčanlivosti a poučení o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností a možných dôsledkoch ich porušenia. Poučenie vykoná ten, kto bude oprávnený rozhodnúť o prizvaní takejto osoby na konanie, o čom vyhotoví písomný záznam.

(4) Štátny orgán, ktorý vo veci koná, je povinný neodkladne písomne informovať úrad a pôvodcu utajovanej skutočnosti o osobe uvedenej v odseku 3 a o rozsahu jej oboznámenia s utajovanými skutočnosťami stupňa utajenia Prísne tajné, Tajné alebo Dôverné.

60. V rámci správneho súdnictva poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom osôb v oblasti verejnej správy (§ 2 ods. 1 SSP). Právo domáhať sa ochrany svojich práv má každý, kto tvrdí, že jeho práva boli rozhodnutím, opatrením, činnosťou alebo nečinnosťou orgánov verejnej správy porušené alebo priamo dotknuté, a to za podmienok stanovených Správnym súdnym poriadkom. Žalobca musí v žalobe uviesť dôvody, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov považuje napadnuté výroky rozhodnutia za nezákonné („žalobné

body“), a to v zmysle § 182 ods. 1 písm. e) SSP. Správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 1, 2 SSP), pričom je preň rozhodujúci stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP).

61. Úloha súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda v tom, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Úlohou súdu je posudzovať, či si orgán verejnej správy zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti. Zákonnosť rozhodnutia je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy, ktorý predchádza vydaniu rozhodnutia (porovnaj závery Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo 32/2014).

62. Správny súd vyhodnotil ako dôvodné tie žalobné námietky, ktorými žalobkyňa vytýkala nepreskúmateľnosť žalobou napadnutého rozhodnutia, čo súviselo s tým, ako sa žalovaný aj prvostupňový orgán verejnej správy vysporiadal s námietkou žalobkyne, že podkladom rozhodnutia bola informácia zo Slovenskej informačnej služby - stanovisko, s obsahom ktorého žalobkyňa nebola oboznámená, a to ani s podstatou dôvodov tejto písomnosti, pričom tento podklad rozhodnutia nebol orgánmi verejnej správy vyhodnotený v rámci posúdenia miery ohrozenia bezpečnosti štátu vyplývajúcej z nebezpečenstva hroziaceho od žalobkyne v zmysle § 54 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z. Za dôvodnú považoval správny súd aj tú skupinu žalobných námietok, v ktorých žalobkyňa poukazovala na to, že orgány verejnej správy porušili jej právo na spravodlivý proces z dôvodu nedostatočne odôvodnených rozhodnutí, z dôvodu neumožnenia jej zaujať relevantnú obranu proti záveru, že existuje dôvod na podozrenie, že žalobkyňa ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok.

63. Ustanovenie § 120 ods. 1 Zákona o pobyte cudzincov odkazuje na subsidiárne použitie Správneho poriadku v predmetnom konaní. Rozhodnutie orgánu verejnej správy musí spĺňať zákonom stanovené náležitosti v zmysle ustanovenia § 46 Správneho poriadku, t. j. rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. V ustanovení § 47 ods. 3 Správneho poriadku sú vymedzené náležitosti odôvodnenia rozhodnutia. Orgán verejnej správy v odôvodnení rozhodnutia uvedenie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

64. Preskúmaním veci, po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu a so stanoviskami účastníkov konania, správny súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia, nakoľko v rozhodnutiach absentuje uvedenie preskúmateľného záveru, čo do posúdenia miery ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku v zmysle § 54 ods. 3 Zákona o pobyte cudzincov. Ide o zákonom určený postup policajného útvaru, ak aplikuje pri rozhodovaní o predmetnej žiadosti ustanovenie § 54 ods. 2 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z., t. j. ak dôvodom pre zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu je dôvod uvedený v tomto ustanovení (§ 54 ods. 2 písm. b) citovaného zákona). Ak takto nepostupuje, koná v rozpore s článkom 2 ods. 2 Ústavy SR.

65. Spornou otázkou v posudzovanom prípade je rozsah odôvodnenia rozhodnutia, ktorým došlo k zamietnutiu žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu z dôvodu podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z., t. j., ktoré skutočnosti je potrebné v odôvodnení rozhodnutia uviesť. Právna úprava v znení do 06.03.2019 (§ 120 ods. 2 písm. g) zákona č. 404/2011 Z. z.) upravovala, že „policajný útvar uvedie v odôvodnení rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, ak ide o rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu“. Ústavný súd SR nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016 zo dňa 12.12.2018 rozhodol, že toto ustanovenie Zákona o pobyte cudzincov (§ 120 ods. 2) nie je súladné s článkom 46 ods. 1 a 2, článkom 47 ods. 3, článkom 48 ods. 2 v spojení s článkom 1 ods. 1, článkom 12 ods. 1 a 2 a článkom 13 ods. 4 Ústavy SR a článkom 47 Charty základných práv EÚ. V náleze ústavný súd vykonal podrobný test proporcionality, vykonal analýzu dotknutých právnych úprav okolitých štátov a analýzu súvisiacej rozhodovacej činnosti

Európskeho súdu pre ľudské práva. Dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu SR v Zbierke zákonov 06.03.2019 ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. stratilo účinnosť a v zmysle článku 125 ods. 3 Ústavy SR mohol zákonodarca v lehote šiestich mesiacov od vyhlásenia nálezu uviesť nesúladné ustanovenie Zákona o pobyte cudzincov do súladu s Ústavou SR. V dôsledku legislatívnej pasivity zákonodarcu stratilo toto ustanovenie platnosť. Od 01.05.2018 (ešte v čase pred rozhodnutím Ústavného súdu SR) nadobudla účinnosť novela č. 108/2018 Z. z. Zákona o pobyte cudzincov, ktorá upravila postup policajných útvarov v súvislosti so zamietnutím prechodného/trvalého pobytu, keď došlo k doplneniu § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov a do ustanovenia § 48 ods. 2 tohto zákona bolo doplnené písm. h), podľa ktorého policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie trvalého pobytu, ak stanovisko podľa § 125 ods. 6 obsahuje nesúhlas s udelením trvalého pobytu.

66. Žalovaný dôvodil, že v zmysle novelizovaného Zákona o pobyte cudzincov policajný útvar, nemal inú možnosť ako zamietnuť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu z dôvodu, ak SIS po vyžiadaní stanoviska v zmysle § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov vydala nesúhlasné stanovisko, pretože ustanovenie § 54 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov ukladá policajnému útvaru zákonnú povinnosť zamietnuť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu z taxatívne vymedzených dôvodov. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) tohto ustanovenia policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Ide o kogentné ustanovenie nepripúšťajúce odchýlenie sa od jeho vymedzenia v zákone, ktoré mu striktné prikazuje v takomto prípade zamietnuť žiadosť.

67. Správny súd k uvedenej argumentácii žalovaného k rozhodovaniu o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu uvádza nasledovné závery. Druhý oddiel zákona č. 404/2011 Z. z. obsahuje právnu úpravu týkajúcu sa trvalého pobytu. V zmysle § 42 ods. 2 písm. c) Zákona o pobyte cudzincov je trvalým pobytom aj pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny s priznaným postavením osoby s dlhodobým pobytom Európskej únie (ďalej „dlhodobý pobyt“). Zákon obsahuje osobitné ustanovenia o dlhodobom pobyte, a to § 51 až § 57. Odlišné ustanovenia má pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie trvalého pobytu (§ 48) a pre rozhodovanie o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu (§ 54). Jedným z dôvodov kedy policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie trvalého pobytu je to, že stanovisko podľa § 125 ods. 6 obsahuje nesúhlas s udelením trvalého pobytu (§ 48 ods. 2 písm. h) zákona č. 404/2011 Z. z.). Práve predmetné ustanovenie bolo vložené do zákona novelou zákonom č. 108/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. Takýto dôvod pre zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu však nie je explicitne uvedený v § 54. Jedným z dôvodov pre zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu je to, že existuje dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok (§ 54 ods. 2 písm. b)). Zákon výslovne neupravuje, že policajný útvar zamietne takúto žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak stanovisko podľa § 125 ods. 6 obsahuje nesúhlas s udelením tohto druhu trvalého pobytu. Naopak, zákon v § 54 ods. 3 výslovne a odlišne od rozhodovania o žiadosti o udelenie trvalého pobytu upravuje pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu, že policajný útvar, ktorý postupuje podľa ods. 2 písm. b) posúdi mieru ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku vyplývajúcu z trestného činu spáchaného štátnym príslušníkom tretej krajiny a jej závažnosti alebo vyplývajúcu z nebezpečenstva hroziaceho od štátneho príslušníka tretej krajiny a zohľadní dĺžku pobytu a rozsah väzieb s krajinou pôvodu. Novelou č. 108/2018 Z. z. bol zavedený do ustanovenia § 48 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov nový dôvod pre zamietnutie žiadosti o trvalý pobyt v písm. h) a to, že stanovisko Slovenskej informačnej služby alebo Vojenského spravodajstva podľa § 125 ods. 6 obsahuje nesúhlas s udelením trvalého pobytu, avšak takýto dôvod zamietnutia nebol zavedený do dôvodov pre zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu v Slovenskej republike ako v členskom štáte EÚ, čo je osobitným druhom trvalého pobytu, pričom na konanie o ňom sa uplatňujú prednostne osobitné ustanovenia ako *lex specialis*.

68. To, že stratilo ustanovenie § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov účinnosť (celý, vrátane písm. g)) znamená len toľko, že policajný útvar v prípade zamietnutia žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. pri odôvodňovaní rozhodnutia neuvedie už iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, nie však bez potreby ďalšieho odôvodňovania jeho rozhodnutia. Správny súd považuje za neudržateľný taký záver, že by žiadateľ o udelenie dlhodobého pobytu nepoznal aspoň podstatu dôvodov nesúhlasného stanoviska s tým, že skutočný dôvod pozná len SIS, ktorá ho nemusí sprístupňovať, a to ani orgánu verejnej správy rozhodujúcim o žiadosti, ktorého povinnosťou je posúdiť mieru ohrozenia bezpečnosti štátu. V takom prípade by ustanovenie § 54 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z. bolo obsolétym. Veď práve od posúdenia miery ohrozenia bezpečnosti

štátu (čo nie je možné v prípade nepoznania dôvodov pre záver existencie dôvodného podozrenia, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok) závisí výsledok rozhodnutia. Takéto posúdenie miery ohrozenia, ako aj ďalších skutočností, ktoré musí konať/rozhodujúci policajný útvar zohľadniť (dĺžka pobytu a rozsah väzieb s krajinou pôvodu) nesie prvok úvahy orgánu verejnej správy, ktorá v záujme vylúčenia eventuálnej svojvôle musí byť preskúmateľná správnym súdom, resp. prokuratúrou. Inak by právo na prístup k súdu garantované Ústavou SR (čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 2), Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1) bolo len iluzórnym. Samotnú možnosť rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu len podľa negatívneho stanoviska SIS, k obsahu ktorého sa žiadateľ nemá možnosť vyjadriť, považuje správny súd za podstatné obmedzenie práva žiadateľa na súdnu ochranu z dôvodu, že v takom prípade sa súdny prieskum zúži fakticky len na posúdenie formálnych atribútov rozhodnutia, resp. na overenie, či rozhodnutie vydal orgán verejnej správy na to oprávnený, či disponoval negatívnym stanoviskom SIS. Súd by nemohol posudzovať vecne dôvodnosť zamietnutia žiadosti. Je v rozpore s postavením policajného útvaru pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu, jeho postup, spočívajúci v bezvýhradnom akceptovaní obsahu písomnosti, ktorej pôvodcom je SIS. Slovenská informačná služba nie je štátnym orgánom, ktorý rozhoduje o udelení dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky. Výhradne rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy a žalovaného v merite veci je individuálnym správnym aktom, ktorý je spôsobilý zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov žalobkyne.

69. Ústavný súd vyššie citovaným nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016 zo dňa 12.12.2018 vylúčil aplikáciu § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov v dôsledku protiústavnosti predmetného ustanovenia, ako aj jeho rozpornosť s citovanými článkami medzinárodných dohovorov, pričom žalovaný aj prvostupňový orgán zvolili postup v konaní, ktorého výsledok je v zásade totožný ako pri aplikácii § 120 ods. 2 Zákona o pobyte cudzincov, keď žalobkyňa nebola oboznámená aspoň s podstatou dôvodov nesúhlasného stanoviska SIS, pričom toto tvorilo podklad rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov. Žalobkyňa nemala možnosť účinne sa brániť voči ich záveru a napokon ani v konaní pred súdom. Ústavný súd SR vo svojom vyššie uvedenom náleze konštatoval, že ak z dôvodu bezpečnosti štátu nemožno dotknutej osobe sprístupniť alebo dotknutú osobu oboznámiť s presnými a úplnými dôvodmi tvoriacimi základ rozhodnutí, súdny prieskum takých rozhodnutí nemôže byť z hľadiska ochrany práv a právom chránených záujmov takejto osoby efektívny, nemôže byť ani dostatočnou zárukou proti prípadnej svojvôli kompetentného štátneho orgánu a nemôže ani reálne napĺňať základné právo dotknutej osoby na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, či právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa článku 47 Charty základných práv EÚ.

70. Konkrétne správny súd považuje za podstatné nasledujúce citované časti odôvodnenia rozhodnutia ústavného súdu, v ktorých ústavný súd vyjadril požiadavky vo vzťahu ku garancii práva na spravodlivé konanie účastníka konania v administratívnom konaní podľa Zákona o pobyte cudzincov, ak sú podkladom pre rozhodnutie orgánov cudzineckej polície informácie poskytnuté Slovenskou informačnou službou v utajenom režime, ako aj požiadavky na právnu úpravu tejto oblasti de lege ferenda. Je nepochybné, že ide o citlivú problematiku, v ktorej dochádza k stretu verejných záujmov štátu a súkromných záujmov účastníka konania - cudzinca. Konkrétne ide o nasledujúce časti rozhodnutia ústavného súdu, ktoré správny súd považuje za podstatné pre prejednanú vec :

71. Optimálna miera uspokojenia uplatnením napadnutej právnej úpravy v kolízii stojacich ústavou chránených hodnôt - základných procesných práv dotknutých osôb na jednej strane a bezpečnosti štátu na druhej strane si vyžaduje taký prístup, ktorý poskytne minimálny štandard ochrany základných práv dotknutých osôb. Aj keď možno akceptovať názor, že tento štandard nemusí predstavovať rovnakú kvalitu ochrany, ako je to v iných prípadoch, ktoré nesúvisia s účelom napadnutej právnej úpravy, podľa ústavného súdu nemožno akceptovať stav, ak v zákone niet žiadnej opory pre reálne uplatnenie základných práv a slobôd dotknutých osôb (m. m. PL.ÚS 15/03). Zákonem daná možnosť súdu oboznámiť sa s utajovanou skutočnosťou v rámci súdneho prieskumu administratívno-právnych rozhodnutí podľa napadnutej právnej úpravy a zákonom daná možnosť advokáta na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí, jednorazovo oboznámiť sa s utajovanou skutočnosťou v rozsahu potrebnom na konanie podľa ústavného súdu nepredstavujú dostatočnú procesnú záruku efektívneho uplatňovania a ochrany v návrhoch najvyššieho súdu označených základných procesných práv dotknutých osôb.

72. Ústavný súd pripúšťa, aby sa v spojitosti s ochranou utajovaných skutočností zvolili také postupy a úkony príslušného orgánu verejnej moci, ktorých preskúmateľnosť je obmedzená tak, aby sa zákonom

sledovaný cieľ dosahoval bez ohrozenia bezpečnostných záujmov štátu a nevznikli s tým spojené ujmy (porovnaj § 2 zákona o ochrane utajovaných skutočností). Obmedzenie tejto preskúmateľnosti však nesmie viesť k tomu, aby sa dotknutá osoba nedozvedela aspoň základné informácie o tom, prečo predstavuje hrozbu pre bezpečnostný záujem Slovenskej republiky (m. m. PL.ÚS 15/03).

73. Základné právo na súdnu ochranu v správnom súdnictve predpokladá nielen formálne umožnenie prístupu uplatnením napadnutej právnej úpravy dotknutých osôb k súdu, resp. súdnej ochrane, ale tiež taký prístup, ktorý im umožní účinnú (efektívnu) ochranu ich individuálnych záujmov. Efektívnosť ochrany individuálnych záujmov závisí od mnohých faktorov, predovšetkým však od práva dotknutej osoby brániť svoje záujmy za najlepších možných podmienok, čo v kontexte napadnutej právnej úpravy znamená, že dotknutá osoba má možnosť vyžadovať od príslušného orgánu (policajného útvaru, resp. ministerstva) sprístupnenie aspoň podstaty dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ jeho rozhodnutia podľa napadnutej právnej úpravy a tak so znalosťou veci posúdiť, či je pre ňu užitočné obrátiť sa s príslušným návrhom na súd. Iba tak sa z hľadiska dotknutej osoby môže vylúčiť svojvôľa alebo iný ústavne neudržateľný postup príslušného orgánu (policajného útvaru, resp. ministerstva) pri napĺňaní účelu napadnutej právnej úpravy vo vzťahu k dotknutej osobe. Z tohto vyplýva, že príslušný orgán (policajný útvar, resp. ministerstvo) musí mať zákonom uloženú povinnosť oznámiť dotknutej osobe aspoň podstatu dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ rozhodnutia podľa napadnutej právnej úpravy, ak už z dôvodu ochrany verejnej bezpečnosti nemôže dotknutej osobe oznámiť presné a úplné dôvody tvoriace základ rozhodnutí podľa napadnutej právnej úpravy.

74. Aj keď podľa zákona o ochrane utajovaných skutočností sa za osobu oprávnenú oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami považuje aj osoba, ktorá sa v konaní pred štátnym orgánom, na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí, jednorázovo oboznámení s utajovanými skutočnosťami v rozsahu potrebnom na konanie, a to advokát, podpísaním vyhlásenia o mlčanlivosti a poučení o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností a možných dôsledkoch ich porušenia sa zväzuje neoznámiť ich osobe dotknutej rozhodnutím podľa napadnutej právnej úpravy, ktorú v konaní zastupuje.

75. Platná právna úprava tak síce výslovne pripúšťa súdny prieskum rozhodnutí podľa napadnutej právnej úpravy, avšak s ohľadom na to, že rozhodnutiami podľa napadnutej právnej úpravy dotknutá osoba sa nedozvie ani podstatu dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ týchto rozhodnutí, ak už z dôvodu bezpečnosti štátu nemožno dotknutej osobe oznámiť presné a úplné dôvody tvoriace základ týchto rozhodnutí, takýto súdny prieskum nemôže byť z hľadiska ochrany práv a právom chránených záujmov takejto osoby efektívny, nemôže byť ani dostatočnou zárukou proti prípadnej svojvôli kompetentného štátneho orgánu a nemôže ani reálne napĺňať základné právo dotknutej osoby na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru či právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty.

76. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora platí, že ak má byť súdny prieskum zaručený čl. 47 charty účinný, dotknutá osoba musí mať možnosť oboznámiť sa s dôvodmi, na ktorých sa zakladá rozhodnutie prijaté voči nej, a to buď prostredníctvom prečítania samotného rozhodnutia, alebo prostredníctvom oznámenia dôvodov na základe jej žiadosti, bez toho, aby bola dotknutá právomoc príslušného súdu vyžadovať od dotknutého orgánu, aby tieto dôvody oznámil (rozsudok L. P. I., spojené veci C-372/09 a C-373/09, EU:C:2011:156 bod 63, ako aj rozsudok B. T., C-430/10, EU:C:2011:749, bod 41), aby sa jej umožnilo brániť svoje práva za najlepších možných podmienok a pri plnej znalosti veci rozhodnúť, či je potrebné obrátiť sa na príslušný súd, a aby tento súd mal možnosť v plnom rozsahu preskúmať zákonnosť dotknutého vnútroštátneho rozhodnutia (rozsudok Unectef proti T. B. R. C., 222/86, EU:C:1987:442, bod 15; rozsudok M. R. R. V. International Foundation proti Rade a Komisii, spojené veci C-402/05 a C-415/05, P, EU:C:2008:461, bod 337).

77. Napadnuté rozhodnutie nie je súladné ani so Smernicou Rady 2003/109/ES zo dňa 25.11.2013 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom, ktorá upravuje súhrn pravidiel postupu na posudzovanie žiadostí o povolenie na dlhodobý pobyt. Tieto postupy by mali byť efektívne a kontrolovateľné, mali by byť aj transparentné a spravodlivé, aby sa tým, ktorých sa to týka, ponúkla primeraná právna istota. Nemali by sa vytvárať prostriedky pre bránenie výkonu práva na pobyt (bod 10 úvodnej časti). Podľa článku 6 bod 1 tejto Smernice členské štáty môžu odmietnuť priznať postavenie osoby s dlhodobým pobytom z dôvodu verejného poriadku alebo bezpečnosti štátu. Pri prijímaní príslušného rozhodnutia členský štát posúdi závažnosť alebo druh trestného činu voči verejnému poriadku, alebo bezpečnosti štátu, alebo nebezpečenstvo, ktoré hrozí od príslušnej osoby, pričom sa primerane zohľadňuje dĺžka pobytu a existencia spojenia s krajinou pôvodu. V článku 10 Smernice sú upravené procesné záruky, keď podľa bodu 1 každé rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o

postavenie osoby s dlhodobým pobytom musí byť odôvodnené. Podľa bodu 2 článku 10, ak je odmietnutá žiadosť o postavenie osoby s dlhodobým pobytom, dotknutá osoba má právo vzniesť právnu námietku v dotknutom členskom štáte. Je zrejmé, že pokiaľ absentuje odôvodnenie ohľadom otázky v čom spočíva dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok, nie sú zaručené procesné záruky pre žiadateľa brojiť proti odmietnutiu žiadosti, ak nepozná skutočné dôvody rozhodnutia, t. j. v čom je podstata dôvodného podozrenia, že ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Takéto rozhodnutie nemožno považovať ani za kontrolovateľné, transparentné a spravodlivé z pohľadu, aby žiadateľovi ponúklo primeranú právnu istotu.

78. Správny súd zastáva názor, že bolo úlohou orgánu verejnej správy vyhodnotiť stanovisko SIS a oboznámiť žalobkyňu aspoň s podstatou dôvodov, ktoré viedli k zamietnutiu žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu, inak bolo porušené právo žalobkyne na spravodlivé konania a rozhodovanie o jej žiadosti, ak nepoznala posúdenie miery ohrozenia bezpečnosti štátu vyplývajúcu z nebezpečenstva hroziaceho od nej, keď orgán verejnej správy posúdenie miery evidentne ani nevykonal, čo ani nemohol ak nepoznal informácie, na základe ktorých bolo vydané nesúhlasné stanovisko SIS, t. j. logicky výsledok absentujúceho neposúdenia miery ohrozenia bezpečnosti štátu ani neodôvodnil. Konal teda v rozpore s § 54 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z.

79. Je zrejmé, že správne orgány postupujú tak, ako im zákon ukladá a nemôžu svojvoľne zákonné ustanovenia meniť alebo zvoliť postup, ktorý by bol v rozpore s príslušným ustanovením zákona. V predmetnej veci však správne orgány nepostupovali v súlade s § 54 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z., z ktorého ustanovenia im vyplýva povinnosť posúdiť mieru ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku v prípade aplikácie dôvodu pre zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu v zmysle § 54 ods. 2 písm. b) tohto zákona, t. j., ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok.

80. V danom prípade ide o značne citlivú problematiku, kedy dochádza k stretu záujmu štátu a záujmov účastníka konania. Nemožno znižovať váhu stanoviska SIS, avšak nemožno ani rozhodnúť bez posúdenia miery ohrozenia bezpečnosti štátu a keďže takéto posúdenie závisí od úvahy orgánu verejnej správy v spojení so zohľadnením dĺžky pobytu a rozsahu väzieb s krajinou pôvodu, v záujme vylúčenia akejkoľvek ľubovôle pri rozhodovaní a v záujme zaručenia transparentnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia, je potrebné rozhodnutie v tejto časti odôvodniť. Nestačí konštatovať iba existenciu nesúhlasného stanoviska SIS. Opakovane správny súd pripomína, že aj Ústavný súd SR vo svojom náleze pripúšťa obmedzenie sprístupnenia utajovaných skutočností, ak by to bolo potrebné pre ochranu života a zdravia osôb, spravodajských služieb a podobne. Stred právnych úprav, ktoré sa vzťahujú na prejednávanú vec je potrebné podľa správneho súdu posúdiť a vykladať v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z Ústavy SR, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj v zmysle Charty základných práv EÚ a prihliadnúť predovšetkým aj na závery nálezu Ústavného súdu SR, ktorým bola vyslovená protiústavnosť takej právnej úpravy, ktorá nesprístupnila účastníkom konania vo veciach týkajúcich sa pobytu žiadne informácie, pokiaľ boli tieto informácie obsahom takej písomnosti, ktorá podliehala špeciálnemu režimu utajenia.

81. Podľa správneho súdu orgány verejnej správy porušili princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keď žalobkyňu neoboznámili s podstatou dôvodov, pre ktoré SIS nesúhlasí s tým, aby žalobkyňa bol udelený dlhodobý pobyt a ak žalobkyňa nepozná výsledok posúdenia miery ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku z jej strany v zmysle § 54 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z.. Preto ani nemala možnosť kvalifikovane sa brániť a vyjadriť k zisteným skutočnostiam, pre ktoré bola jej žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu zamietnutá.

82. Správny súd pri rešpektovaní právnych názorov vyšších súdnych autorít je toho názoru, že aj v prejednávanej veci žalobkyne postupom orgánov verejnej správy podľa § 52 ods. 1 písm. a) v spojení s § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o pobyte cudzincov došlo vo výsledku k obdobnej situácii ako bol výsledok aplikácie § 120 ods. 2 písm. g) Zákona o pobyte cudzincov, keď sa účastník konania nedozvedel v konkrétnostiach o dôvode zamietnutia žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu. Avšak Ústavný súd SR nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016 zo dňa 12.12.2018 rozhodol, že toto ustanovenie Zákona o pobyte cudzincov (§ 120 ods. 2) nie je súladné s článkom 46 ods. 1 a 2, článkom 47 ods. 3, článkom 48 ods. 2 v spojení s článkom 1 ods. 1, článkom 12 ods. 1 a 2 a článkom 13 ods. 4 Ústavy SR a článkom 47 Charty základných práv EÚ. V súlade s § 131 SSP je správny súd viazaný rozhodnutím ústavného

súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Správny súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd.

83. Správny súd poukazuje tiež na skôr vyslovené závery správnym súdom v obdobných veciach v rozsudkoch č. k. 23S/186/2019-142 zo dňa 27.05.2020 a č. k. 76S/3/2020-161 zo dňa 24.03.2021.

84. Z dôvodov vyššie uvedených správny súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, preto napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil z dôvodu v zmysle § 191 ods. 1 písm. d) SSP, t. j. pre jeho nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie v zmysle § 191 ods. 4 SSP.

85. V ďalšom konaní žalovaný rozhodne nanovo o odvolaní žalobkyne, vysporiada sa s námietkami ohľadom namietanej nesprávnej aplikácie ustanovenia § 54 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z. a svoje rozhodnutie náležite odôvodnení tak, aby spĺňalo zákonné požiadavky v zmysle § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Vysloveným právnym názorom v tomto rozhodnutí je žalovaný v ďalšom konaní viazaný. Viazanosť právnym názorom však nie je absolútna, v prípade, ak by došlo k zmene právnej úpravy alebo k zmene skutkového stavu v súvislosti s prebiehajúcim konaním týkajúcim sa dlhodobého pobytu žalobkyne (prípadne s inými skutočnosťami), sú orgány verejnej správy povinné na nové skutočnosti v rámci ďalšieho postupu v konaní adekvátne reagovať.

86. Žalobkyni, ktorá bola v konaní pred správnym súdom úspešná, správny súd priznal náhradu trov konania v úplnom rozsahu podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

87. Rozhodnutie bolo prijaté senátom správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP). Rozhodnutie bolo prijaté senátom správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší správny súd (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Krajskom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP; (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP; (1) sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),

c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.